

## งานวิจัย

“การเสียชีวิตแบบเฉียบพลัน”  
กับความร่วมมือในอนาคตของ

## University of North Carolina USA

การทำงานวิจัยที่ดี ต้องมีจุดเริ่มต้นจากความตั้งใจ และจุดเริ่มต้นที่มาจากความร่วมมืออันดีระหว่างกัน

งานวิจัย “การเสียชีวิตแบบเฉียบพลันในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลรามธิบดี” (SUDDENRA) ถือเป็นงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะนอกจากจะได้ทราบถึงจำนวนอัตราการเสียชีวิตในประเทศไทยแล้วยังได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความร่วมมือต่าง ๆ ทางด้านวิจัยและการจัดเก็บข้อมูล โดยอาศัยประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะจากมหาวิทยาลัยนอร์ธ แคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา คอลัมน์ Research Focus ฉบับนี้ผมได้สัมภาษณ์ความเป็นมาของการทำงานวิจัยชิ้นนี้ ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลที่น่าสนใจมากอยากให้ติดตามกัน

ผศ.นพ.สมิธิ ศรีสนธิ อาจารย์ประจำหน่วยนิติเวช ภาควิชาพยาธิวิทยา และ หัวหน้าโครงการวิจัยการเสียชีวิตเฉียบพลันในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลรามธิบดี (Sudden Unexpected Death in Ramathibodi Hospital: SUDDENRA) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวถึงที่มาของโครงการวิจัยนี้ว่า



ศ.ดร.นพ.รอสส์ โจเซฟ ซิมป์สัน จูเนียร์  
ศาสตราจารย์ประจำหน่วยโรคหัวใจของคณะ  
แพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยนอร์ธแคโรไลนา ประเทศ  
สหรัฐอเมริกา

โครงการวิจัยนี้มีชื่อว่า “SUDDENRA” เป็นโครงการที่เก็บข้อมูลภายในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีจุดเริ่มต้นจากการที่ นพ.ภัทร รัตนวงศ์ รองหัวหน้าโครงการวิจัยการเสียชีวิตเฉียบพลันในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลรามาธิบดี ได้ไปนำเสนองานวิจัยเกี่ยวกับการเสียชีวิตแบบเฉียบพลันที่ประเทศสหรัฐอเมริกา แล้วได้พบกับ ศ.ดร.นพ.รอสส์ โจเซฟ ซิมป์สัน จูเนียร์ ศาสตราจารย์ประจำหน่วยโรคหัวใจของคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยนอร์ธ แคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา และหัวหน้าโครงการวิจัยการเสียชีวิตเฉียบพลันในรัฐนอร์ธ แคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา (Professor Ross Joseph Simpson Jr., MD, PhD. Principal Investigation of Sudden Unexpected Death in North Carolina: SUDDEN) ซึ่งได้ทำโครงการวิจัยเดียวกันนี้อยู่แล้ว ในชื่อ “SUDDEN” เช่นเดียวกัน ซึ่ง ศ.ดร.นพ.รอสส์ ได้สนใจการทำงานวิจัยในประเทศไทยอยู่แล้วด้วย นพ.ภัทร จึงได้ติดต่อมายังผม โดยที่ผมเองก็ให้ความสนใจงานประเภทนี้อยู่แล้วด้วย

โครงการนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเสียชีวิตของผู้ที่เสียชีวิตกะทันหันอายุ 18-65 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ยังไม่ถึงคราวที่จะเสียชีวิต ซึ่ง นพ.ภัทร ได้ทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อไปนำเสนอให้กับ ศ.ดร.นพ.รอสส์ ณ มหาวิทยาลัยนอร์ธ

แคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ.2558 จนกระทั่งโครงการวิจัยนี้ได้เริ่มต้นขึ้น ต่อมาจึงได้เชิญ ศ.ดร.นพ.รอสส์ มายังประเทศไทยเพื่อเป็นที่ปรึกษาโครงการนี้ร่วมกัน

โครงการวิจัย SUDDEN ที่ ศ.ดร.นพ.รอสส์ ได้ทำนั้น จะเป็นการสำรวจอัตราการเสียชีวิตกะทันหัน โดยต้องการทราบความชุกของและอุบัติการณ์การเสียชีวิตฉับพลันในประเทศไทย ตลอดจน อายุ ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุการเสียชีวิตว่าเกิดจากปัจจัยใดบ้าง อาทิ ปัจจัยการสูบบุหรี่ น้ำหนักเกิน ไขมันในเลือดสูง หรือเส้นเลือดตีบจากโรคหัวใจ ซึ่งที่มหาวิทยาลัยนอร์ธ แคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ดำเนินการทำส่วนหนึ่งแล้ว ดังนั้น ที่รามาธิบดีเองก็จะทำในคนไทย ด้วยเชื้อชาติและลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคที่ต่างกัน ก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน จุดประสงค์ของโครงการวิจัยนี้ก็เพื่อหาแนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดการเสียชีวิตแบบเฉียบพลันในคนไทย โดยนำโครงการวิจัยของ ศ.ดร.นพ.รอสส์ มาเป็นต้นแบบในการดำเนินการ โครงการวิจัย SUDDENRA เพิ่งเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา แต่ก่อนหน้านั้นเราได้ทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อมาอ้างอิงกับโครงการนี้อยู่ก่อนแล้ว



ผศ.นพ.สมิธิ ศรีสนธิ  
อาจารย์ประจำหน่วยนิติเวช ภาควิชาพยาธิวิทยา  
และ หัวหน้าโครงการวิจัยการเสียชีวิตเฉียบพลันใน  
เขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลรามาธิบดี



นพ.ภัทร รัตนวงศ์  
รองหัวหน้าโครงการวิจัยการเสียชีวิตเฉียบพลันใน  
เขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลรามาธิบดี



“สามารถป้องกันปัญหานี้ได้ ไม่ว่าในประเทศใด เมืองใด เราเรียนรู้ว่า  
สามารถป้องกันได้ หากเราทราบสาเหตุและปัจจัยการเกิด”

ศ.ดร.นพ.รอสส์ โจเซฟ ซิมป์สัน จูเนียร์ ศาสตราจารย์  
ประจำหน่วยโรคหัวใจของคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัย  
นอร์ธแคลโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา และหัวหน้าโครงการ  
วิจัยการเสียชีวิตเฉียบพลันในรัฐนอร์ธ แคลโรไลนา ประเทศ  
สหรัฐอเมริกา (Professor Ross Joseph Simpson Jr., MD,  
PhD. Principal Investigation of Sudden Unexpected  
Death in North Carolina: SUDDEN) กล่าวว่า

จากการศึกษาอัตราการเสียชีวิตแบบเฉียบพลันใน  
นอร์ธ แคลโรไลนา พบว่า มีอัตราการเสียชีวิตที่สูงมาก และสูง  
กว่าที่คาดการณ์ไว้มาก ในครอบครัวหนึ่งพบว่ามีปัญหาการเสียชีวิต  
ลักษณะนี้ค่อนข้างมากราว 15% ของการเสียชีวิตในผู้ที่  
มีอายุ 18-65 ปี นับว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่สำคัญมาก สิ่งที่สำคัญ  
ที่สุดที่ค้นพบคือ สามารถป้องกันปัญหานี้ได้ ไม่ว่าในประเทศ  
ใด เมืองใด เราเรียนรู้ว่าสามารถป้องกันได้ หากเราทราบสาเหตุ  
และปัจจัยการเกิด ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับ  
การเสียชีวิตแบบเฉียบพลันในกลุ่มอายุ 18-65 ปี

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่พบมากที่สุด ได้แก่ โรคหัวใจ  
ขาดเลือด รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น รับประทานไม่เพียงพอ รับประทาน  
ยาไม่ถูกต้อง ซึ่งทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นเพราะไม่ได้พบแพทย์  
ตามเวลา ไม่มาเข้ารับการรักษาโรคที่เป็นอยู่ และยังพบว่ามี  
โรคอื่น ๆ ที่ต้องรับประทานด้วยอย่างโรคความดันโลหิตสูง โรค  
ไขมันในเลือดสูง ซึ่งโรคเหล่านี้จะไม่แสดงอาการในช่วงแรก

แต่หากไม่มาพบแพทย์ในช่วงแรก ก็จะเป็นสาเหตุที่ทำให้เสีย  
ชีวิตเฉียบพลันในช่วงอายุนี้ได้

สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับข้อมูลในคนไทยมากที่สุด  
คือ สาเหตุการเสียชีวิตของคนในกรุงเทพฯ กับคนใน  
นอร์ธ แคลโรไลนานั้นมีสาเหตุบางอย่างที่ความคล้ายคลึงกัน  
สาเหตุที่พบเหมือนกันมากคือ การเสียชีวิตแบบหัวใจขาดเลือด  
และปัญหาเกิดจากจุดเริ่มต้นเดียวกันคือ ไม่มาพบแพทย์ ไม่ได้  
รับการรักษาที่ถูกต้องและเหมาะสมตั้งแต่ระยะแรก

นพ.ภัทร รัตนวงศ์ รองหัวหน้าโครงการวิจัยการเสียชีวิต  
เฉียบพลันในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลรามธิบดี  
กล่าวว่า

ศ.ดร.นพ.รอสส์ จะเข้ามาช่วยสร้างโครงสร้างพื้นฐาน  
ในการวิจัยทางด้านปัญญา ความรู้ความสามารถในการ  
พัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ ซึ่งทางเราจะมีการเชิญชวนนักศึกษา  
แพทย์ นักศึกษาปริญญาโท และนักศึกษาปริญญาเอก มาร่วม  
ทำงานวิจัยไปกับเรา เพื่อสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ให้เกิดความรู้ใน  
การทำวิจัยมากขึ้นผ่านโครงการนี้ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้  
นักศึกษาแพทย์ได้เสนองานวิจัยโดยอนุญาตให้ใช้ข้อมูลจาก  
งานวิจัยนี้ได้ ซึ่งที่รามธิบดีเองได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาแพทย์  
อยู่แล้ว แต่ในครั้งนี้เราจะเปิดโอกาสกว้างมากขึ้นและยังทำให้  
ที่ปรึกษาของโครงการได้ใกล้ชิดกับนักศึกษามากขึ้นด้วย

“  
**เชื่อว่าหากมีระบบการ  
 จัดเก็บข้อมูลที่ดีแล้ว  
 จะนำไปสู่แนวทางการ  
 ป้องกันได้  
 รวมทั้งยังสามารถ  
 ป้องกันไม่ให้เกิด  
 การเสียชีวิต  
 แบบเฉียบพลันได้มาก**  
 ”

อย่างหนึ่งที่ ศ.ดร.นพ.รอสส์ สนใจคือ การจัดเก็บข้อมูล ซึ่งในประเทศไทยเรามีข้อมูลจำนวนมาก แต่มีปัญหาด้านการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งมีผลต่อการแปลผล ทำให้สรุปผลได้ยาก เรื่องนี้เราได้ร้องขอไปที่นอร์ธ แคโลโรนา เพื่อให้มาสร้างการเรียนรู้วิธีการจัดเก็บข้อมูลที่มีมาตรฐานสากลอีกด้วย

คณะกรรมการโครงการวิจัยนี้ ประกอบด้วย ผศ.นพ.สมิธิ ศรีสนธิ อาจารย์ประจำหน่วยนิติเวช ภาควิชาพยาธิวิทยา และ หัวหน้าโครงการฯ นพ.รัชพงษ์ งามอุโฆษ ผู้อำนวยการศูนย์หัวใจหลอดเลือดและเมแทบอลิซึม นพ.ปริญญา วาทีสาธกกิจ ภาควิชาอายุรศาสตร์ อ.ดร.พญ.ณัฐนิ จินาวัฒน์ ศูนย์วิจัยวิชาการ และนวัตกรรม และนพ.ภัทร รัตนวงศ์ รองหัวหน้าโครงการวิจัยการเสียชีวิตเฉียบพลันในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลรามาริบัติ และยังมีแพทย์ Intern 4-5 คน รวมทั้งนักศึกษาแพทย์ 6 คน ที่เข้าร่วมโครงการนี้

**ผศ.นพ.สมิธิ** กล่าวต่อไปอีกว่า จากจากการศึกษาขั้นต้นของผู้ที่เสียชีวิตเฉียบพลันในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลรามาริบัติพบว่า คนไทยจำนวนหนึ่งเป็นโรคความดันโลหิตสูงในขั้นวิกฤตจนทำให้หัวใจโต ทำให้เจอจำนวนผู้ป่วยได้มากกว่าในสหรัฐอเมริกาตรงที่เส้นเลือดแตกจากความดันโลหิตสูงเป็นสาเหตุให้เกิดการเสียชีวิตเฉียบพลันจากเส้นเลือดในสมองแตก โดยทางคณะวิจัยได้เปรียบเทียบกับชาวตะวันตกแล้วพบว่าในจำนวนผู้ที่เสียชีวิตเฉียบพลันของคนไทยมีสัดส่วนการ

เสียชีวิตเฉียบพลันที่เกิดจากเส้นเลือดในสมองแตกมากกว่าชาวตะวันตกอย่างชัดเจน สาเหตุก็เกิดจากที่ทราบว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูงแล้วซื้อยามากินเอง หรือไม่รู้ว่าตัวเองเป็น หรือรู้ว่าเป็นแล้วได้ยาจากแพทย์แต่กินยาไม่ครบ ซึ่งเราพบกรณีนี้ได้มาก นอกจากนี้ ยังเจอกรณีที่ผู้ป่วยอายุน้อยมีไขมันไปเกาะที่เส้นเลือด แล้วเสียชีวิตตั้งแต่อายุ 20-30 ปี แล้วเรายังทราบอีกว่ามีประวัติคนในครอบครัวด้วย แล้วยังเป็นกรรมพันธุ์ที่ไขมันในเลือดสูงด้วย เรื่องนี้ก็อาจป้องกันได้ หากได้รับการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์และได้รับคำแนะนำต่าง ๆ ที่ถูกต้อง

ความร่วมมือที่จะเกิดขึ้นหลังจากนี้ ทางทีมวิจัยได้วางแผนดำเนินการที่จะขอทุนจากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (United States National Institute of Health, NIH) โดยได้ให้ ศ.ดร.นพ.รอสส์ เป็นที่ปรึกษาช่วยนำทางให้กับเรา ซึ่ง ศ.ดร.นพ.รอสส์ จะมาที่คณะแพทย์ฯ บ่อยขึ้น และยังเป็นคนแนะนำหลักในการขอทุนและเขียนตำราทางวิชาการมากมาย



**ศ.ดร.นพ.รอสส์** กล่าวต่อไปอีกว่า ผมมีความเต็มใจมากในการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลของรามาริบัติ โดยมีหลากหลายวิธีที่ใช้ เช่น ร่วมมือกัน ขอทุน ทั้งส่งผู้เชี่ยวชาญการจัดเก็บข้อมูลมาอบรม มาสอน ซึ่งเชื่อว่า หากมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดีแล้ว จะนำไปสู่แนวทางการป้องกันได้ รวมทั้งยังสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการเสียชีวิตแบบเฉียบพลันได้มาก ข้อมูลในรามาริบัติมีอยู่มาก จึงอยากจะเข้ามาช่วยจัดเก็บข้อมูลย้อนหลัง จนสามารถสรุปมาเป็นงานวิจัยได้ นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลไปข้างหน้าต่อไปด้วย นั่นจะเป็นประโยชน์ต่อเนื่องไปอีกหลายปี รวมทั้งยังลดอัตราการเสียชีวิตในอนาคตลงได้อีกมาก